

OECD Agricultural Policies: At a Glance – 2004 Edition

Summary in Czech

Pohled na zemědělské politiky OECD – ročník 2004

Přehled v českém jazyce

V mnoha zemích OECD je odvětví zemědělství nadále charakterizováno vysokou mírou podpory a ochrany. V roce 2003 činila podpora vyplácená výrobcům v celé oblasti OECD, měřená jako procentní poměr EPS (*Producer Subsidy Equivalent* – ekvivalent produkčních subvencí), 32 % příjmů zemědělských podniků, což je mírný nárůst oproti roku 2002, ale pokles z 37 % v letech 1986–88. EPS se pro rok 2003 odhaduje ve výši 257 miliard USD, neboli 229 miliard eur.

Ve složení podpory se odrazila reforma. Podíl těch forem podpory, které nejvíce narušují výrobu a obchod, což jsou podpory související se vstupy a výstupy, poklesl z více než 90% podpory producentů v letech 1986–88 na přibližně 75 % v letech 2001–03. Rovněž došlo k mírnému zúžení rozpětí mezi jednotlivými výšemi podpory pro různé komodity. Zatímco tento pokrok je významný, dochází pouze ke skromnému využívání politik zaměřených na určité cíle a příjemce, a v tomto směru je tudíž nutno vyvíjet další úsilí. Takového úsilí je rovněž zapotřebí k zajištění větší transparentnosti politik, aby tyto politiky byly vytvářeny pro dosažení specifických výsledků, aby pružně reagovaly na měnící se priority a byly spravedlivé. Stále ještě vysoký podíl podpory související se vstupy a výstupy podporuje domácí produkci, narušuje obchod a přispívá ke stlačování světových cen zemědělských komodit. Zemědělské politiky v zemích OECD někdy zatěžují zbytečnými náklady domácí spotřebitele a daňové poplatníky, přičemž mnoho politik týkajících se podpory vytváří tlak na životní prostředí a penalizuje konkurenceschopné dodavatele, a to včetně dodavatelů v rozvojových zemích.

Reforma zemědělských politik je v jednotlivých zemích značně nerovnoměrná. Mezi zeměmi OECD existují velké a rostoucí rozdíly v míře podpory a značně se liší míra nutnosti uskutečňovat další reformy. Podpora producentů v letech 2001–03 činila méně než 5 % příjmů zemědělských podniků v Rakousku a na Novém Zélandu, 20 % nebo méně v Kanadě, Mexiku, Polsku, Slovensku, Turecku a Spojených státech, okolo 25 % v České republice a Maďarsku, 35 % v Evropské unii a 60 % nebo více na Islandu, v Japonsku, Koreji, Norsku a Švýcarsku.

V roce 2003 došlo k zavedení celé řady politických změn. Byl to první rok, kdy se v **Kanadě** prováděl rámec zemědělské politiky a ve **Spojených státech** v plném rozsahu zákon o zabezpečení zemědělských podniků a rozvoji venkova z roku 2002 (2002 FSRI Act). **Norsko** zavedlo novou normu pro platbu na hektar, dostupnou všem zemědělcům za jejich přínos ke kulturnímu rázu krajiny. Kompenzace byly vypláceny v **Austrálii** (sucho) a **Kanadě** (BSE). Bylo vyvinuto určité úsilí ke zlepšení výkonnosti významně chráněných domácích trhů v **Japonsku** a **Koreji** (rýže) a **Norsku** (mléko a mléčné výrobky). **Česká republika, Maďarsko, Polsko** a **Slovensko** se dále připravovaly na přistoupení k **Evropské unii** v květnu 2004, a to i prostřednictvím změn v platbách producentům, výdajů na infrastrukturu a rozvoje systémů pro nezávadnost potravin. V rámci Evropské unie bylo dosaženo dohody ohledně reformy společné zemědělské politiky včetně významného dalšího kroku směrem k oddělení podpory od rozhodnutí týkajících se produkce, jež má být prováděno v letech 2005–07. Rozhodnutí bylo rovněž přijato ve **Švýcarsku**, a to ohledně nového reformního balíčku v oblasti zemědělství, jež má být prováděn v období 2004–07, přičemž nadále pokračuje dlouhodobý odklon od opatření nejvíce narušujících obchod.

Vysoké ceny masa a olejnatých semen, mléčných výrobků a rýže byly v roce 2003 v rozporu s nižšími světovými cenami cukru, pšenice a kukuřice. Trhy s masem byly narušeny propuknutím nálezů v několika částech světa. Významnými faktory ovlivňujícími obchodní toky byly značné pohyby směnných kurzů, zejména slabší dolar a silnější euro. Zatímco mnohé země nadále jednostranně prosazovaly nezbytné politické reformy, skončila na mrtvém bodě mnohostranná obchodní jednání při setkání ministrů v Cancúnu. ***Pokrok v rámci WTO (Světová obchodní organizace) by osvěžil proces reformy zemědělské politiky.***

© OECD 2004

Tento přehled není oficiálním překladem OECD.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD
www.oecd.org/bookshop/

Více informací získáte na Odboru pro legislativu a překlady při OECD,
Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights/

